

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

20. Berzei virtus adhuc novitij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

rum; tum exigendas nostri à Deo rationes pro verendo illo & summo tribunalali, supplicia denique certò pro peccatis luenda. Secundo loco exempla Christi apostolorum & martyrum, omniumque sanctorum reverenda sunt crebra recordatione, ad perseverantem illorum imitationem exprimendam: decet enim seruos non esse Dominis, nec filios patri decolores: quis nos separabit à caritate Christi? non fames, non sitis, nec lassitudo, nec ipsa mors. Tertio prospicienda est gloria beatorum & nostra, quæ non est alia præter Deum. Frui ejus aspectu & amore cum choris mentium beatarum, explere oculos videndo illo, audiendoque aures; os, mentem, memoriam, voluntatem, laude, intelligentia, recordatione illius & affectu; sensuum singulos propriis castissimisque delitiis. Illic vita interitus nescia, valerudo, diuitiæ, satietas, gloria, morborum, egestatis, famis & tædij æternum exilium, Dei enim possessor in eo possidet omnia, ut vice versa cui deest, plane nihil possidet: infelix qui eo exciderit, qui possederit æternum Beatus; Amen. Hinc vides cur mundus nihili nobis sit; morique optemus, ut conquiescamus in Christi sinu, auersemur autem & abhorreamus quicquid ejus obsequio non confert, quo vno gloriamur; omnium egeni, omnibus in Deo affluimus; in seruitute Obedientiæ libertate gaudemus, quanta hominum nemo; viuimus enim jure arbitratoque nostro, cum Dei ex natu viuimus, quod vnum cupimus & ambimus; cunctis amabiles castimonia nos facit, pellucet enim ex ea diuinum quid, expetuntque nos sibi angeli socios, & serui Dei fratres: omnes diligimus, Deum in primis, post, in illo tamen, & proximum. Eduntur inter nos omnium virtutum exempla illustria & crebra, quæ se crucibus & sudoribus occultant, suntque ejusmodi ut si possint ab hominibus intimè cognosci, mundum nemo vel aspectu dignetur,] nonnullis ad vltimum stylo eodem expositis, [si te his, ait, conditionibus socium mihi offers, ne recusem me cogis, imo ut excipiam, multumque complectar, laboris hic socium, & illie gloriæ sempiternæ cum eo utique Domino, qui distenta in cruce brachia, nulli hominum claudit: qui tibi suo spiritu illuxit Deus, idem tibi dux esse pergat in via veritatis, teque in perpetuum stabiliat. Amen.] Hos ad perfectam virtutem spiritus, ab iis Berzeus exigebat qui ad Societatem accederent.

Certe quidem ex dictis clarum est, fietque dicendis etiam clarius, ejus morem viuendi haudquaquam fuisse ab documentis dissimilem, & si Berzei virtus adhuc novitij. modestia tulisset, has omnes regulas, potuit hac vna concludere, nimirum viueret ex norma quam ab se teneri cerneret; hoc est præscripto religiose absolutæque sanctitatis; cui minimè quidem tunc primam incubuit cum missus in Indiam, vidit absque illo virtutis apparatu, sustinenda illi expeditioni se fore impari; sed ab ingressu in Societatem, affectiones sæculi vniuersas, seque adeò ipsum penitus exiit; deditque jam tum peculiare hujus indicium. Reuisebat de more Vlyssipone Conimbricam Simon Rodericus, ad excitandum subinde ardorem sanctum in

in nostris iuuenibus quos illic multos educabat Societas; hortabatur tyrones ut infanti IESU, cuius prope aderat natalis, munus aliquod pararent, maxime vero expeditum promptumque animum ad literati, aut laici gradum quemlibet adamandum, quem qui praeerant assignassent. (Tunc enim ferè ad sacerdotium vel temporalia, indiscriminatim Societati nomen dabant, variè postea prout usus doceret applicandi, dicebanturque Indifferentes,) obtulit Berzeus infanti Christo & Simoni Roderico, contestatusque est hoc scripto hanc suam mentem. Non veni ad Societatem ut seruos haberem, aut delicias quaererem, sed Christum crucifixum, sequeretur illum in sancta Paupertate, Castitate & Obedientia, ut ab initio promisi. Dico igitur & voueo, in Reuerentiæ potestate me penitus fore, ut siam adiutor Patrum Professorum Societatis IESU, siue ad culinam, siue ad euerrendam domum, ad opsonitandum, ad perferendas quocumque gentium, Christianorum, Turcarum, Ethnicorum, Maurorum & hæreticorum; ut summa Dei gloria fuerit literas. Pari modo in nomine IESU CHRISTI, R. Vestrae nutibus me totum mancipio, & cuiusuis alterius de Societate, ad Obediendum & ministeria quælibet, domi foris in Domini gloriam, erga ægrotos obeunda, lepra, peste, carcinomate, lue quauis infectos, nullo quoad me morborum discrimine; ad peregrinandum præterea, in quasuis, quatumvis longinquas regiones, Indian, Æthiopian, Guineam, vestitu paupere, famis, sitis, æstus & frigoris imbrum, niuium, & cuiuscumque alterius ærumnæ viatico, ut R. Vestra, seu qui præfuerit ejus loco factu optimum iudicarit. Nec esse desidero professus, nec desiderio illo tangi, salua semper Christi Domini voluntate, & R. Vestrae iussu, si quid forte aliud iusserit, & hæc omnia promitto coram Domino nostro, & gloriosa Virgine ejus matre voueoque me illa obseruaturum perpetuo, & quam perfectissime potero, volo autem non minus hoc me voto obstringi quam si foret solenne: quare omnes beatos suppliciter obsecro, gratiam mihi viresque impetrent ad hoc tam sanctè quam cupio tenendum, donec mortem & hanc quidem in cruce oppetam. Ita comparatus, R. Vestrae manibus vice Christi me trado, ut me libere utatur in quoduis Dei obsequium, cui opto perpetuum seruire.] Sed hic tam humilis de seipso sensus, eius meritis nequaquam obsuit, ex infimo quem legerat gradu, in summum euectus est Professionis quatuor votorum, quam ei datis Iunij vicefimo octauo, anno 1553. S. Ignatius destinabat, & modo quidem singulari, nam cum alios quinque Xauerij arbitrio cederet, Berzenm solum nominatim signabat, sed harum appulsam literarum mors ejus anteuertit, ejusque dumtaxat virtutum memoriam nouo testimonio coronarunt: in tantum surgebant sanctimoniam apicem Berzei principia, paucorum mensium tyronis! fuitque hoc opus Exercitiorum S. Ignatij, quæ Deo tantopere hominem inflammant, ut exaresceret in eo fibra omnis cognata *pharisaica*, quam pauci virtutis amatores quantum decet coercerent; extinguunt vero paucissimi, hoc est

verè

verè sancti. Equidem haud negem tulisse ipsum è seculo virtutis initia minimè vulgaris, magnique pendenda in adolescente secularibus occupato, cuius sit argumentum quod Vlyssipone Sebastiano Morales hero suo dedit. Visus huic erat nescio quid negligentius curasse, ergo iratus præter omnem modum, non tantum convitiis, sed etiam fustibus eum oneravit, dum iram cædendo saturasset: bonus juvenis ad verba, & verbera nullum perturbati animi signum dedit, nihil excusavit aut indignatus est; sed horis aliquot interjectis, hero sui jam compoti & tranquillo se sistit baculum tenens quo contusus ab eo fuerat, & eccum ait, pari libertate & modestia, eccum mi Domine baculum, cape, licet nunc, & si reus sum ad libitum plecte, quando jam tuus es & pacatus, neque is ego sum cui culpa placeat, displiceat pœna: rogem hoc solum ut castigaturus in posterum famulos, rationem adhibeas consiliariam non iram, ne fiat tibi errore quem plectes correctio ipsa damnosior: quibus herum facti pœnituit, & esse consideratior didicit.

Ibat tertius laborum Ormuziensium Berzeo annus, quibus etsi perinde angustum coleret & difficilem agrum, ut si foret orbis compendium, nec esset unquam inde abiturus, verum in Iaponia & Siniis nunquam non desiderii vagabatur quod se aduocandum Xaverij promisso nouerat sperabatque illic martyrio positurum, & venit tandem euocatio tamdiu expectata, non facta modo proficiscendi facultate, sed profectio-
ne etiam imperata: Nouembri enim anno 1549. Cangoxima Iaponiæ vrbe has dedit ad illum Xauerius literas. [Tuorum conscius desideriorum, & ardentis in animorum salutem studij, peculiariis vero ad has regiones Christi fide imbuendas, mihi quoque hoc persuadeo, parasse te illa virtutum præsidia quibus quod tantopere optasti in opus conferas, humilitatis potissimum. Quod majori vestro merito ut fiat, vobis P. Gaspari, Baltazari Gago, Iacobo Caruallio in virtute Obedientiæ præcipio, nisi debilitas corporis obstabit, simul in Iaponiam vbiicumque fuero me conueniatis, Meaci verò Deo dante futurum me puto. Vos porro Baltazar Gage, & Iacobe Carualli, in eo itinere P. Gaspari parebitis cuius prudentia, & moderatione confido plurimum vos ut maximè decuerit regendos. Et quia non possum de aduentu vestro dubitare, perspecta vestra celeritate ad parendum, & sacrificandam illi vitam, quæ suam pro nobis perdere antenertit, supersedeo pluribus; expecto vos, & magna spe teneor vestri, Deo fauente reuifendi.] Par votis extitit tam longum dilatis lætitia gestiens, actio gratiarum & amoris accessio, quiduis agere, & pati anhelantis in obsequio Ecclesiæ; conuersione ethnicorum, & explendo vocationis tam arduæ nomine. Scripsit ad nostros in Europam, ut secum Deo gratias agerent, & quasi assignatæ sibi ab Xauerio prouinciæ sustinendæ, parciore foret commeatu quicquid Ormuzij mirabiliter egerat, nouis cœpit officiis insudare, virtutis heroicæ, quæ Euangelicas operas ad expeditionem tam arduam perficit: interea dum mare aperitur, quod sexto quoque mense in Indiam patet.

H Sed

21.
Vocatur à
Xaverio in
Iapon. Berz.